

Rapport fra forvaltningsrevisjon - offentlige anskaffelser

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Heim kommune

Møtedato

12.06.2025

Saknr

24/25

Saksbehandler Torbjørn Brandt

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 23/521 - 9

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget legger fram rapport fra forvaltningsrevisjon til kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

1. Kommunestyret ber kommunedirektøren om å:
 - a. tydeliggjøre ansvars- og rolleavklaring i anskaffelsesarbeidet, inkludert bruk og oppfølging av rammeavtaler.
 - b. sikre at ansatte med innkjøpsansvar har nødvendig kompetanse og tilgang til relevant opplæring og informasjon.
 - c. utvikle bedre rutiner for å identifisere, dokumentere og følge opp avvik og risiko innen anskaffelsesområdet.
 - d. etablere en samlet og oppdatert oversikt over gjeldende rammeavtaler som er lett tilgjengelig for relevante brukere.
 - e. styrke rutiner for dokumentasjon og kontroll med anskaffelsesprosesser og etterlevelse av rammeavtaler.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren orientere kontrollutvalget skriftlig om hvordan kommunen arbeider med å innarbeide anbefalingene i punkt 1 innen utgangen av første kvartal 2026.

Vedlegg

Rapport fra forvaltningsrevisjon - Offentlige anskaffelser

Forvaltningsrevisors vurdering av egen habilitet

Saksopplysninger

Kontrollutvalget bestilte forvaltningsrevisjon med tema offentlige anskaffelser, se sak 53/23. Bestillingen er gjort på grunnlag av plan for forvaltningsrevisjon 2020- 2024 vedtatt av kommunestyret. Kontrollutvalget vedtok prosjektplanen i sak 17/24 i kontrollutvalgets møte den 17.06.2024. Prosjektplanen ble vedtatt med ett med et tillegg om at praksis knyttet inngåelse og forlengelse av rammeavtaler tas inn i prosjektet.

I denne saken legges frem endelig rapport fra forvaltningsrevisjonen.

Problemstilling

Revisor har utarbeidet en problemstillingen som forvaltningsrevisjonen tar sikte på å svare ut. For å besvare problemstilling utleder revisor revisjonskriterier. Revisjonskriteriene finnes på s. 16 og s. 27 i rapporten. Utledning av revisjonskriteriene fremgår av rapportens vedlegg på s. 45. Revisor knytter deretter vurderinger til revisjonskriteriene. Disse vurderinger leder frem til en konklusjon. Fra denne konklusjonen utarbeider revisor anbefalinger.

Revisor utarbeidet følgende problemstilling som forvaltningsrevisjon skal besvare:

- *Sikrer Heim kommune at bruken av rammeavtaler er i tråd med gjeldende regelverk?*

Revisor besvarer problemstillingen ved å undersøke om:

1. internkontrollen med rammeavtaler er tilfredstillende og i tråd med gjeldende regelverk.

2. at faktiske bruken rammeavtalene er innenfor rammeavtalens rammer og i tråd med gjeldende regelverk.

For punkt 1 har revisor undersøkt:

- kommunens system for offentlig anskaffelse, inkludert ansvar og oppgavefordeling
- kompetanse og opplæring
- innkjøpsrutiner
- avvikspraksis

For punkt 2 har revisor undersøkt om:

- kommunen følger egne rutiner og målsettinger,
- kommunen følger kravene i regelverket for offentlige anskaffelser.
- rammeavtalene er utformet i tråd med regelverket

Vurderinger

Revisors vurderinger knyttet til punkt 1 er at kommunen:

- i begrenset grad har tydelig definert ansvar og roller i anskaffelsesprosesser, inkludert rammeavtaler.
- ikke fullt ut sikrer at ansatte har tilstrekkelig kompetanse for sitt arbeid med innkjøp
- i begrenset grad oppfyller kravet om å gi opplæring til ansatte med innkjøpsansvar.
- har overordnede rutiner for rammeavtaler, men at disse i begrenset grad er detaljerte nok til å sikre etterlevelse av regelverket.
- i begrenset grad har etablert tilstrekkelige og målrettede rutiner for å forebygge, avdekke og følge opp avvik, samt gjennomføre vurderinger av risiko knyttet til anskaffelsesområdet.

Revisors vurderinger knyttet til punkt 2 er at kommunen:

- ikke oppfyller kravet om å ha en oppdatert og tilgjengelig oversikt over inngåtte rammeavtaler.
- i begrenset grad har sikret at rammeavtalene konsekvent blir brukt.
- har valgt anskaffelsesprosedyrer og foretatt kunngjøringer i samsvar med regelverket.
- forbedringspotensial når det gjelder å sikre at rammeavtalenes løpetid er i tråd med regelverket, og at unntak begrunnes saklig og dokumenteres
- varierende grad dokumenterer anskaffelsesprosessen i tråd med regelverket.

Konklusjon

På grunnlag av vurderingene konkluderer revisor med at kommunen:

- i begrenset grad sikrer at bruken av rammeavtaler er i tråd med gjeldende regelverk.

Anbefalinger

På grunnlag av konklusjonen til problemstillingen anbefaler revisor at kommunen bør:

- tydeliggjøre ansvars- og rolleavklaring i anskaffelsesarbeidet, inkludert bruk og oppfølging av rammeavtaler.
- sikre at ansatte med innkjøpsansvar har nødvendig kompetanse og tilgang til relevant opplæring og informasjon.
- utvikle bedre rutiner for å identifisere, dokumentere og følge opp avvik og risiko innen anskaffelsesområdet.
- etablere en samlet og oppdatert oversikt over gjeldende rammeavtaler som er lett tilgjengelig for relevante brukere.

- styrke rutiner for dokumentasjon og kontroll med anskaffelsesprosesser og etterlevelse av rammeavtaler.

Høringsvar og uttalelse fra kommunedirektøren

Utkast til rapporten ble oversendt fra revisor til kommunedirektøren. Kommunedirektøren har ikke avgitt høringssvar til utkast til rapporten. Sekretariatet har oversendt endelig rapport til kommunedirektøren hvor kommunedirektøren er gitt anledning til å uttale seg om endelig rapport og før eller når kontrollutvalget behandler selve saken og vedtak fattes.

Vurdering og konklusjon

Rapporten er i tråd med kontrollutvalgets bestilling og prosjektplanen. Revisors vurderinger er omfattende og grundige, og gir godt grunnlag for å konkludere. Forvaltningsrevisjon gir nødvendig og nyttig informasjon som kan bidra til læring og forbedring. Anbefalingene fra revisor kan derfor bidra til kommunens arbeid med å utvikle og forbedre både internkontrollen knyttet til rammeavtaler og den faktiske bruken av rammeavtaler.

Sekretariatet anbefaler at utvalget oversender rapporten til behandling i kommunestyret.